

1 TEKSTVERBANDEN EN SIGNAALWOORDEN

<i>verband</i>	<i>signaalwoord</i>
opsomming of volgorde	eerst/ten eerste – ten tweede – ten slotte, om te beginnen, daarna, vervolgens, ook, en, tevens, bovendien, daarnaast, verder, zowel ... als, naast ... ook, evenals
tegenstelling	maar, echter, toch, daarentegen, daar staat tegenover, desondanks, hoewel, niettemin, aan de ene kant (enerzijds) ... aan de andere kant (anderzijds)
tijd	eerst, daarna, dan, uiteindelijk, eens, toen, vroeger, nu, later vervolgens, voordat, nadat
oorzaak – gevolg	doordat, daardoor, als gevolg van, het gevolg is, het komt door, waardoor, zodat
toelichting of voorbeeld	bijvoorbeeld, zo, zoals, neem nou, kijk eens naar
voorwaarde	als, indien, wanneer, in het geval dat, tenzij, mits
vergelijking	zoals, net (zo) als, evenals, groter/kleiner/beter (enzovoort) dan
reden of argument	daarom, omdat, want, derhalve, immers, dat blijkt uit, aangezien, namelijk
doel – middel	met de bedoeling, opdat, zodat, daarvoor, waarvoor, om ... te, met behulp van, door middel van
samenvatting	kortom, samengevat, met andere woorden, al met al
conclusie	dus, concluderend, ik kom tot de slotsom dat ..., kortom, al met al, hieruit volgt

2 TEKSTSTRUCTUREN

Teksten en presentaties volgen vaak een vast patroon. Hier vind je een aantal voorbeelden van vaste tekststructuren.

vraag-antwoordstructuur

inleiding	vraag
middenstuk	antwoord(en)
slot	samenvatting of conclusie

aspectenstructuur

inleiding	aankondiging onderwerp
middenstuk	diverse aspecten van een onderwerp
slot	samenvatting

verleden-heden-toekomststructuur

inleiding	introductie onderwerp
middenstuk	situatie vroeger, situatie nu, situatie in de toekomst
slot	conclusie

verklaringstructuur

inleiding	noemen van een bepaald verschijnsel
middenstuk	kenmerken, voorbeelden, oorzaken en gevolgen
slot	samenvatting

probleem-oplossingsstructuur

inleiding	probleem
middenstuk	gevolgen, oorzaken, oplossingen
slot	afweging (bijvoorbeeld de beste oplossing), conclusie

voor- en nadelenstructuur

inleiding	vraag of stelling
middenstuk	voor- en nadelen
slot	afweging, conclusie

argumentatiestructuur

inleiding	standpunt
middenstuk	argumenten voor je standpunt ondersteund door uitleg of voorbeelden; weerlegging tegenargumenten
slot	herhaling standpunt